

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
NATIONAL ACADEMY FOR PUBLIC ADMINISTRATION
UNDER THE PRESIDENT OF UKRAINE
LVIV REGIONAL INSTITUTE FOR PUBLIC ADMINISTRATION**

**ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
EFFICIENCY OF PUBLIC ADMINISTRATION**

Заснований у вересні 2002 р.
Founded in September 2002

**Збірник наукових праць
Collection of Academic Papers**

*За загальною редакцією члена-кореспондента НАН України В. С. Загорського
та доцента А. В. Ліпенцева
Edited by Corresponding Member of the NAS of Ukraine V. Zahorskyi,
Associate Professor A. Lipentsev*

**Випуск 3 (64)
Issue 3 (64)**

Виходить чотири рази у рік
Issued four times a year

**Львів
ЛРІДУ НАДУ
Lviv
LRIPANAPA
2020**

УДК 352(082)

Е 90

ISSN 2070-4011

DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.64.2020>

Ефективність державного управління [Текст] : зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. — Вип. 3 (64) : у 2 ч. / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. — 254 с.

Висвітлено науково-практичні підходи, міркування та результати науково-практичних досліджень, що стосуються державного управління та його ефективності, державної служби і місцевого самоврядування. Розглянуто економічні та історичні проблеми державотворення, питання управління системою охорони здоров'я.

Для працівників органів державного управління та місцевого самоврядування, громадських організацій і об'єднань, науковців, усіх, хто цікавиться проблематикою державної служби, державного управління та місцевого самоврядування.

Efficiency of Public Administration [Text] : collection of academic papers of the Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine. — Issue 3 (64) : in 2 vol. / ed. by Corresponding Member of the NAS of Ukraine V. Zahorskyi, Associate Professor A. Lipentsev. — Lviv : LRIPA NAPA, 2020. — 254 p.

The scientific and practical approaches, different points of view and the results of scientific and practical researches concerning public administration and its efficiency, public service and local government are given. Economic and historical problems of state formation, issues of the health care system management are considered.

It is intended to be used by employees of public authorities, local government bodies, non-government organizations and associations, scientists, everyone interested in public service, public administration and local government issues.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Протокол № 6/72 від 29.09.2020 р.

Recommended by the Academic Council of the Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine. Protocol № 6/72 dated September 29, 2020.

Видання внесене до Переліку наукових фахових видань України (Наказ МОН України № 1643 від 28.12.2019 р.). Категорія “Б”. Галузі науки: економічні; державне управління; технічні науки. Спеціальності: 051 Економіка; 072 Фінанси, банківська справа та страхування; 073 Менеджмент; 075 Маркетинг; 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 232 Соціальне забезпечення; 281 Публічне управління та адміністрування; 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).

The publication is included in the List of Scientific Professional Editions of Ukraine (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 1643 of 28.12.2019). Category “B”. Fields of science: Economics; Public administration; Technical sciences. Specialties: 051 Economics; 072 Finance, Banking and Insurance; 073 Management; 075 Marketing; 076 Entrepreneurship, Trade and Stock Exchange Activity; 232 Social Security; 281 Public Administration; 256 National security (by separate spheres of provision and types of activity).

Індексується у міжнародних наукометричних базах: Index Copernicus, Google Scholar.

УДК 352(082)

© Львівський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління при Президентові України, 2020

© Lviv Regional Institute for Public Administration of the

National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, 2020

Редакційна колегія

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКА

Голова редколегії

Загорський Володимир Степанович – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заслужений працівник освіти України, академік Академії економічних наук України, директор Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Заступник голови редколегії

Ліпенцев Андрій Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, академік Академії економічних наук України, заслужений працівник освіти України, заступник директора з наукової роботи Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Члени редколегії

Акімов Олександр Олексійович – доктор наук з державного управління, доцент, заслужений економіст України, начальник відділу правового забезпечення Національної служби посередництва і примирення;

Акімова Людмила Миколаївна – доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України, доцент кафедри фінансів та економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування;

Амосов Олег Юрійович – доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, завідувач кафедри економічної теорії і фінансів Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Бенковська Дарія – доктор правничих наук, ад'юнкт Інституту національної безпеки Академії Поморської в Слупську, голова Поморського відділення Центру Прав людини (Польща);

Буник Микола Зиновійович – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри української та іноземної мов Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Гавкалова Наталія Леонідівна – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Дзяна Галина Олексіївна – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Каляєв Анатолій Олександрович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри європейської інтеграції та права Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Колосовська Ірина Ігорівна – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Красівський Орест Якубович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри європейської інтеграції та права Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Кучабський Олександр Георгійович – доктор наук з державного управління, доктор габіл., професор, професор кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Любк Клаудія – доктор, професор, Вища школа публічного управління та права федеральної землі Саксонія (Німеччина);

Матвійшин Євген Григорович – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;

Міхальський Томаш – доктор габіл., професор, професор кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України;

Руденко Ольга Мстиславівна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій Чернігівського національного технологічного університету;

Станасюк Наталія Степанівна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету “Львівська політехніка”;

Франке Хольгер – доктор, доцент кафедри загального управління Інституту державного управління поліції та права землі Мекленбург – Передня Померанія (Німеччина);

Editorial board

ECONOMICS, PUBLIC ADMINISTRATION

Chief of the Editorial Board

Zahorskyi Volodymyr Stepanovych – Doctor of Economics, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, Director of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Deputy Chairman of the Editorial Board

Lipentsev Andrii Viktorovych – PhD in Economics, Associate Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, Honored Worker of Education of Ukraine, Deputy Director for Research of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Editorial board members

Akimov Oleksandr Oleksiiovych – Doctor of Public Administration, Associate Professor, Honored Economist of Ukraine, Head of the Legal Support Office of the National Mediation and Conciliation Service

Akimova Liudmyla Mykolaivna – Doctor of Public Administration, PhD in Economics, Associate Professor, Honored Worker of Education of Ukraine, Associate Professor of the Department of Finance and Environmental Economics, National University of Water and Environmental Engineering

Amosov Oleh Yuriiiovych – Doctor of Economics, Professor, Honored Worker of Science and Technology, Head of the Department of Economic Theory and Finance, Kharkiv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Bienkowska Daria – DPhd in law, adjunct, Institute of National Defence, Pomeranian University S³upsk, Chairman of the board of Pomeranian Center of Human Rights (Poland)

Bunyk Mykola Zynoviiovych – PhD in Politics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Havkalova Nataliia Leonidivna – Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine, Head of the Department of Public Management, Public Administration and Regional Economics, Simon Kuznets Kharkiv National Economic University

Dziana Halyna Oleksiivna – PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Kaliaiev Anatolii Oleksandrovyeh – PhD in History, Associate Professor, Associate Professor of the Department of European Integration and Law, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Kolosovska Iryna Ihorivna – PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Krasivsky Orest Yakubovych – Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of European Integration and Law of the Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Kuchabskyi Oleksandr Heorhiiovych – Doctor of Public Administration, Dr hab., Professor, Professor of the Department of Regional Development Geography, Gdansk University (Poland)

Liubk Claudia – Doctor, Professor, Saxony Institute for Public Administration and Law (Germany)

Matviishyn Yevhen Hryhorovych – Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the Department of Economics, Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Michalski Tomash – Dr hab., Professor, Professor of the Department of Regional Development Geography, Gdansk University (Poland)

Novak-Kaliaieva Larysa Mykolaivna – Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Public Management and Administration Department of the Institute of Personnel Training of the State Employment Service of Ukraine

Rudenko Olha Mstyslavivna – Doctor of Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Management of Organizations, Chernihiv National University of Technology

Stanasiuk Nataliia Stepanivna – Doctor of Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and International Entrepreneurship, Lviv Polytechnic National University

Franke Holger – Doctor, Associate Professor of the Department of General Management of the Institute for Public Administration, Police and Justice in Mecklenburg-Western Pomerania (Germany)

ЗМІСТ

Володимир ЗАГОРСЬКИЙ: “Країну модернізують професійні управлінці, лідери для реформ – чесні, відповідальні, свідомі свого патріотичного обов’язку” 9

Частина 1 Державне управління

Теорія та історія державного управління

<i>Каляев А. О., Шаповал О. М.</i> Інституціональні проблеми безпеки та оборони ЄС у контексті розширення співробітництва з Україною	17
<i>Боровська Г. С.</i> Лібертаріанство у політико-правовому просторі національної та громадянської ідентичності	34
<i>Войтик О. Є., Іщенко Г. О.</i> Публічні послуги у сфері публічного управління: теоретичні аспекти	46
<i>Кіянка І. Б., Левицька Н. О.</i> Люмпенізована демократія та її вплив на сучасне публічне управління	56
<i>Ундір В. О.</i> Принципи взаємодії органів державної влади і громадських структур як основа гармонізації суспільства	66

Механізми державного управління

<i>Азарова І. Б., Вишневецька В. М., Яценко О. В.</i> Аналіз суб’єктів просторового розвитку в Україні	81
<i>Блажівська М. А.</i> Проблемні аспекти процесу впровадження публічних механізмів розвитку територіальних громад	93
<i>Мороз С. А.</i> Якість вищої освіти в контексті експертних оцінок роботодавців Східної України: аналіз результатів опитування та напрями вдосконалення механізмів державного управління	107
<i>Твердохліб О. С., Грицяк Н. В.</i> Практичні аспекти застосування технологій аналізу даних великих масивів (Big Data) в публічному управлінні	121
<i>Польська Л. О.</i> Механізми державного управління сталим розвитком аграрного сектора та сільських територій	136
<i>Шербак Н. В.</i> Упровадження аналізу політики у діяльність органів державної влади (в умовах модернізації державного управління та реалізації парламентської реформи)	150
<i>Юкало В. В.</i> Правові засади управління процесами надання медичних послуг із допоміжних репродуктивних технологій в Україні	168
<i>Янсон Я. В., Семенченко А. І.</i> Правовий механізм публічного управління розвитком електронної демократії в Україні	180

Частина 2
Економічна політика та фінанси

<i>Загорський В. С., Борщук Є. М.</i> Цивілізаційна парадигма сталого розвитку	197
<i>Горпинюк З. С.</i> Зарубіжний досвід формування та реалізації податкової політики та його імплементація в Україні	212
<i>Федорчак О. В.</i> Податкові інструменти стимулювання інвестиційної діяльності: державно-управлінський аспект	225

CONTENTS

Volume 1 Public administration

Theory and history of public administration

<i>Kalyayev A., Shapoval O.</i> Institutional problems of EU security and defense in the context of expanding cooperation with Ukraine	17
<i>Borovska H.</i> Libertarianism in the political and legal space of the national and civil identity	34
<i>Voityk O., Ishchenko H.</i> Public services in the field of public administration: theoretical aspects	46
<i>Kiyanka I., Levytska N.</i> Lumpen democracy and its influence of modern public administration	56
<i>Undir V.</i> Principles of interaction of public authority and civil structures as the basis of society harmonization	66

Mechanisms of public administration

<i>Azarova I., Vyshnevskaya V., Yatsenko A.</i> Analysis of spatial development entities in Ukraine	81
<i>Blazhivska M.</i> Problematic aspects of the process of implementation of public mechanisms of the development of territorial communities	93
<i>Moroz S.</i> Quality of higher education in the context of expert assessments of employers: analysis of survey results and ways to improve the mechanisms of public administration over higher education quality providing	107
<i>Tverdokhlib O., Grytsiak N.</i> Practical aspects of big data analysis technologies' usage in public administration	121
<i>Polska L.</i> Mechanisms of public administration of sustainable development of the agricultural sector and rural areas	136
<i>Shcherbak N.</i> Introducing policy analysis in the activity of state bodies (in the framework of public administration modernization and parliamentary reform implementation)	150
<i>Yukalo V.</i> Legal basis of management for processes of provision of medical services in the field of assisted reproductive techniques in Ukraine	168
<i>Yansons Ya., Semenchenko A.</i> Legal mechanism of public governance of electronic democracy development in Ukraine	180

Volume 2
Economic policy and finance

<i>Zahorskyi V., Borshchuk Ye.</i> Civilizational paradigm of sustainable development	197
<i>Horpyniuk Z.</i> Foreign experience in the formation and implementation of tax policy and its implementation in Ukraine	212
<i>Fedorchak O.</i> Tax instruments for stimulating investment activity: public administration aspect	225

Володимир ЗАГОРСЬКИЙ:

“Країну модернізують професійні управлінці, лідери для реформ – чесні, відповідальні, свідомі свого патріотичного обов’язку”

Надважливу місію підготовки нової генерації професіоналів-управлінців, лідерів для реформ у Західному регіоні виконує саме Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (далі – Інститут), який відзначає своє двадцятип’ятиріччя. Адже на сьогодні, коли у країні відбувається реформування усіх галузей, зокрема й галузі державного управління, їй вкрай необхідні професійно підготовлені управлінські кадри.

Створений Указом Президента України № 824 від 11.09.1995 р., Львівський регіональний інститут державного управління як структурний підрозділ Національної академії державного управління при Президентові України є профільним державним закладом вищої освіти IV рівня акредитації у системі підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування і єдиним державним навчальним закладом на західних теренах України, який готує управлінців для восьми областей Західної України, керівників перспективних проєктів національного та міжнародного рівнів.

Пройшовши свій двадцятип’ятирічний шлях становлення та розвитку, Інститут тримає найвищу планку якості освіти не лише у Західному регіоні, але й в Україні. Це потужний освітній, науковий та методологічний центр державотворення, що впливає на прийняття стратегічно важливих державно-управлінських рішень, процеси кадрового і наукового забезпечення адміністративної, політичної, економічної та соціальної реформ в Україні.

У своїй діяльності, яка сконцентрована у трьох напрямках – навчальному, підвищенні кваліфікації та перепідготовці держслужбовців,

організації та координації наукових досліджень у галузі державного управління та місцевого самоврядування, Інститут зорієнтований на постійні вдосконалення та забезпечення найвищих стандартів якості надання освітніх послуг, запровадження у навчальний процес передових зарубіжних навчальних технологій. Цьому сприяє членство Інституту у мережі інститутів та шкіл із державного управління Центральної та Східної Європи та у Європейській асоціації з акредитації навчальних закладів із державного управління. До навчального процесу щороку залучаються кращі вітчизняні та зарубіжні фахівці у галузі державного управління, досвідчені керівники. Навчальний процес Інституту забезпечують високопрофесійні науково-педагогічні працівники п'яти кафедр.

Двадцять п'ять років відділяє нас відтоді, як Львівський філіал Української академії державного управління при Президентові України невеликим штатом працівників із 14 осіб та професорсько-викладацьким колективом із 19 осіб розпочав реалізацію своїх основних функцій – підготовку та підвищення кваліфікації державних службовців як основної складової державної програми кадрового забезпечення. Першими слухачами були лише 50 осіб.

На сьогодні штат Інституту налічує 175 осіб; професорсько-викладацький колектив складається із 70 науково-педагогічних працівників, серед яких: 20 докторів наук – 10 професорів та 30 кандидатів наук – 20 доцентів. В Інституті працює член-кореспондент НАН України та шість академіків, членів-кореспондентів галузевих академій наук; сім науково-педагогічних працівників Інституту мають ступінь доктора наук з державного управління. Серед науково-педагогічних працівників двоє мають звання “Заслужений працівник освіти України”, двоє – “Заслужений діяч науки і техніки України”, двоє – “Заслужений економіст України”. Це – потужний науковий та педагогічний потенціал Інституту.

За увесь період діяльності Інституту підготовлено понад 8000 дипломованих фахівців у сфері державного управління та місцевого самоврядування і майже 2000 кваліфікованих управлінців для національної економіки. У Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації свій професійний рівень підвищили майже 30 тисяч працівників органів місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування західних областей України. У докторантурі Інституту над докторськими дослідженнями працювали понад 30 докторантів, в аспірантурі навчалися більше 200 аспірантів та здійснювали підготовку більше 200 здобувачів наукового

ступеня. На виконання завдання Президента України щодо реалізації Програми економічних реформ в Інституті відкрито аспірантуру з підготовки фахівців вищої кваліфікації економічного напрямку.

Для оприлюднення та захисту дисертацій в Інституті працюють постійно діючі спеціалізовані вчені ради. З 2002 р. діє спеціалізована вчена рада К35.860.01 із правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальностями: 25.00.01 – теорія та історія державного управління; 25.00.02 – механізми державного управління; 25.00.04 – місцеве самоврядування. З 2011 р. в Інституті діє спеціалізована вчена рада Д 35.860.02 із правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата економічних наук за спеціальностями: 08.00.03 – економіка та управління національним господарством; 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (з державного та корпоративного сектору). Загалом, у спеціалізованих радах Інституту успішно захищено 164 дисертації.

Фахове наукове керівництво та консультування, ефективна робота кафедральних наукових колективів, оптимальний навчальний план та рівень викладання, індивідуальний підхід до кожного здобувача в сукупності дають високу результативність роботи аспірантури та докторантури Інституту. Загалом, відсоток захищених дисертацій становить: 52% – для випускників докторської програми; 45% – для кандидатських дисертацій, підготовлених випускниками аспірантури; 60% – для здобувачів наукового ступеня.

З огляду на провідну роль Інституту у створенні освітньої і наукової галузі “Державне управління”, щороку розширюються межі міжнародного співробітництва. Інститут співпрацює із 20 країнами світу та 40 організаціями, установами та навчальними закладами в галузі підготовки державних службовців, зокрема Німеччини, США, Польщі, Австрії, Великобританії, Канади тощо.

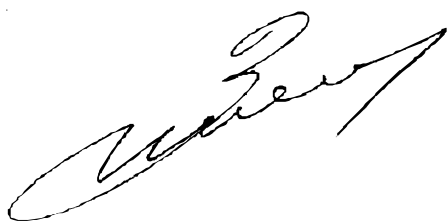
Забезпечення інтеграції навчального процесу та здійснення наукової діяльності є можливим завдяки якісній підготовці й виданню наукової, навчальної, навчально-методичної, науково-практичної та довідкової літератури, випуску фахових наукових періодичних видань, що сприяє поширенню наукових здобутків серед науковців, вивченню та узагальненню досвіду роботи управлінців-практиків. Від часу свого заснування Інститут щорічно є ініціатором та організатором

міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій, учасники яких обмінюються досвідом та знаннями, дискутують, розробляють пропозиції щодо реформування системи публічного управління в Україні, публікують свої міркування для подальшого вивчення проблемних питань у матеріалах науково-комунікативних заходів.

Навчання в Інституті надає усі можливості для професійного зростання, розвитку політичної кар'єри. Сформовані через систему знань, отриманих в Інституті, та навиків практичної діяльності випускники приходять до управління державою на всіх рівнях законодавчої та виконавчої влади, привносячи у свої колективи нові задуми, цікаві ідеї, свою наснагу і бажання бути корисними Вітчизні.

Львівський регіональний інститут державного управління відзначає своє двадцятип'ятиріччя, займаючи лідерські позиції у підготовці управлінських кадрів не лише серед аналогічних регіональних інститутів Національної академії державного управління при Президенті України, але й загалом на освітньому ринку України.

Усе, чого вдалося досягти Інституту за минулі двадцять п'ять років, є результатом сумлінної, самовідданої, творчої праці високопрофесійного та згуртованого колективу однодумців, який має величезний потенціал працювати на перспективу, виконуючи надзвичайно важливу місію – впливати на формування ефективної системи державного управління через підготовку нової формації державних менеджерів. Адже країну модернізують професійні управлінці, лідери для реформ – чесні, відповідальні, свідомі свого патріотичного обов'язку.

*Загорський Володимир Степанович –
директор ЛРІДУ НАДУ,
член-кореспондент НАН України,
д. е. н., професор, заслужений діяч
науки і техніки України*